

ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΤΟ 2019

ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΤΟ 2019

Η αναγνώριση της Αρχής ως ανεξάρτητου, αξιόπιστου και αποτελεσματικού συνομιλητή, τόσο των πολιτών όσο και της Πολιτείας, οδήγησε την τελευταία μέσα στο 2019, στην απόδοση, μέσω νομοθετικών ρυθμίσεων, τριών σημαντικών ευθυνών, θεσμικού χαρακτήρα και ουσιαστικούς περιεχομένου. Οι ρυθμίσεις αυτές, απέδωσαν σημαντικό ρόλο στον Συνήγορο του Πολίτη και εμπλούτισαν το πεδίο της συμμετοχής του στο δημόσιο βίο και συγκεκριμένα όρισαν τη συμμετοχή της Αρχής, μέσω του Τομέα Ύψης Μεταχείρισης στον εθνικό μηχανισμό για την ισότητα των φύλων¹⁷⁸, τη συμμετοχή στην Επιτροπή Δεοντολογίας της νεοσυσταθείσας Εθνικής Αρχής Διαφάνειας¹⁷⁹ και τη συμμετοχή εκπροσώπου της Αρχής ως Εισηγητή στην Ειδική Διακομματική Επιτροπή αποφασιστικής αρμοδιότητας, με αντικείμενο την εξέταση των ενστάσεων επί απορριπτικών αποφάσεων εγγραφής στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους εκλογών που βρίσκονται εκτός της Ελληνικής επικράτειας.¹⁸⁰

1. Ο Ν. 4604/2019 – άρθρο 4 παρ. 2

Το άρθρο 4 του ν. 4604/2019 καθορίζει τους κεντρικούς, περιφερειακούς και τοπικούς μηχανισμούς και φορείς για την πραγμάτωση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων. Συγκεκριμένα προβλέπει (παρ.1) ότι ο «εθνικός μηχανισμός για την ισότητα των φύλων περιλαμβάνει το σύνολο των υπηρεσιών και φορέων, οι οποίοι είναι αρμόδιοι σε επίπεδο κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό, για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση πολιτικών, μέτρων και δράσεων για την προώθηση της ισότητας των φύλων και για την ίση μεταχείριση ανδρών και γυναικών, καθώς και για την παρακολούθηση και αντιμετώπιση των διακρίσεων λόγω φύλου, ταυτότητας φύλου και σεξουαλικού προσανατολισμού.»

Ειδικότερα σε κεντρικό επίπεδο, η παρ. 2 του άρθρου 4 προβλέπει ότι «...ο εθνικός μηχανισμός περιλαμβάνει τη Γενική Γραμματεία Ισότητας

---

178. Ν. 4604/2019 άρθρο 4 παρ. 2

179. Ν. 4622/2019 άρθρο 74 παρ. 2

180. Ν. 4648/2019 άρθρο 2 παρ. 6

των Φύλων («ΓΓΙΦ»), το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας («ΚΕΘΙ»), τις υπηρεσιακές μονάδες των Υπουργείων για την Ισότητα των Φύλων και τον Συνήγορο του Πολίτη (Τομέας Ίσης Μεταχείρισης)».

2. Ο Ν. 4622/2019 άρθρο 74 παρ. 2

Με το άρθρο 82 του ν. 4622/2019, συστήνεται «Ανεξάρτητη Αρχή χωρίς νομική προσωπικότητα με την επωνυμία «Εθνική Αρχή Διαφάνειας, (Ε.Α.Δ.)», με σκοπό: α) την ενίσχυση της διαφάνειας, της ακεραιότητας και της λογοδοσίας στη δράση των κυβερνητικών οργάνων, διοικητικών αρχών, κρατικών φορέων, και δημόσιων οργανισμών και β) την πρόληψη, αποτροπή, εντοπισμό και αντιμετώπιση των φαινομένων και των πράξεων απάτης και διαφθοράς στη δράση των δημόσιων και ιδιωτικών φορέων και οργανισμών».

Το άρθρο 74 παρ.1 προβλέπει ότι στην Εθνική Αρχή Διαφάνειας **«συστήνεται Επιτροπή Δεοντολογίας με τις ακόλουθες αρμοδιότητες: (α) επιλαμβάνεται κάθε θέματος που παραπέμπει σε αυτήν ο Πρωθυπουργός για ζητήματα δεοντολογίας και αποφυγής σύγκρουσης συμφερόντων των προσώπων που διορίζονται στις θέσεις του άρθρου 68 του παρόντος, (β) εξετάζει τα αιτήματα που υποβάλλονται στο πλαίσιο των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 73, (γ) δύναται να ελέγχει και αυτεπαγγέλτως την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Κεφαλαίου και να προτείνει την επιβολή των κυρώσεων του άρθρου 75, (δ) γνωμοδοτεί επί σχεδίων κωδίκων δεοντολογίας για τα πρόσωπα που διορίζονται στις θέσεις του άρθρου 68 ή για λοιπούς δημοσίους υπαλλήλους ή λειτουργούς της δημόσιας διοίκησης, που παραπέμπει σε αυτήν ο Πρωθυπουργός».**

Η παρ. 2 του ανωτέρω άρθρου προβλέπει ότι η **Επιτροπή είναι πενταμελής και αποτελείται από: (α) τον Πρόεδρο του Συμβουλίου Διοίκησης της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας ως Πρόεδρο, (β) δύο (2) μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους με βαθμό Αντιπροέδρου ή Συμβούλου, (γ) ένα (1) μέλος του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού με βαθμό Αντιπροέδρου ή Συμβούλου, και (δ) τον Συνήγορο του Πολίτη ή έναν Βοηθό Συνήγορο.** Τα μέλη των περιπτώσεων (β) και (γ), με τους αναπληρωτές τους, υποδεικνύονται από τον Πρόεδρο του αντίστοιχου φορέα. **Το μέλος της περίπτωσης (δ) με τον αναπληρωτή του υποδεικνύεται από τον Συνήγορο του Πολίτη.** Η Επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως για τετραετή θητεία.

Τέλος, με την παρ. 3 προβλέπεται ότι **«με Διάταγμα που προτείνεται**

από τον Πρωθυπουργό, δύναται να προβλέπονται διαδικασία υποβολής ερωτημάτων προς την Επιτροπή Δεοντολογίας ως προς τον τρόπο εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος Κεφαλαίου, ειδικότεροι κανόνες και διαδικαστικές εγγυήσεις για την ακολουθητέα διαδικασία, καθώς και να ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.»

3. Ο Ν. 4648/2019 άρθρο 2 παρ. 6

Ο ν. 4648/2019 περιλαμβάνει διατάξεις για τη διευκόλυνση άσκησης του εκλογικού δικαιώματος εκλογών που βρίσκονται εκτός της Ελληνικής Επικράτειας την ημέρα των βουλευτικών εκλογών, των εκλογών για την ανάδειξη των μελών για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, καθώς και την ημέρα διεξαγωγής εθνικού δημοψηφίσματος. Σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 1 του νόμου, απαραίτητη προϋπόθεση για την υπαγωγή στις διατάξεις αυτές, είναι οι εκτός Επικράτειας εκλογείς να είναι εγγεγραμμένοι στον εκλογικό κατάλογο δήμου της Ελληνικής Δημοκρατίας και να έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν, σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 26/2012 (ΦΕΚ Α 57), όπως αυτό ισχύει.

Οι παρ. 2-5 ορίζουν τα εξής: «...απαραίτητη προϋπόθεση για την εγγραφή στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους ψηφοφόρων εξωτερικού είναι οι εκλογείς να συγκεντρώνουν σωρευτικά τα παρακάτω κριτήρια:

α) να έχουν διαμείνει συνολικά δύο (2) έτη εντός της Ελληνικής Επικράτειας κατά το χρονικό διάστημα των τελευταίων τριάντα πέντε (35) ετών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης εγγραφής,

β) να έχουν υποβάλει φορολογική δήλωση κατά το τρέχον ή το προηγούμενο φορολογικό έτος. Εξαρτώμενα μέλη των οικογενειών εξαιρούνται του περιορισμού της περίπτωσης β` εφόσον:

αα) δεν έχουν συμπληρώσει τα τριάντα (30) έτη και

ββ) έχουν υποβάλει φορολογική δήλωση συγγενείς α` βαθμού κατά το τρέχον ή το προηγούμενο φορολογικό έτος.

Ως «φορολογική δήλωση» νοείται η υποβολή στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων (Έντυπο Ε1), αναλυτικής δήλωσης εισοδημάτων από μίσθωση ακινήτων (Έντυπο Ε2), κατάστασης οικονομικών στοιχείων από επιχειρηματική δραστηριότητα (Έντυπο Ε3) ή δήλωσης στοιχείων ακινήτων (Έντυπο Ε9), όπως κάθε φορά ισχύουν.

3. Η διαπίστωση των κριτηρίων της ανωτέρω παραγράφου συντελείται άπαξ κατά την εγγραφή. Εκλογέας που ενεγράφη στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους εξωτερικού εγγράφεται για χρονικό διάστημα οκτώ (8) ετών από την ημερομηνία αποδοχής της αίτησης. Η διαπίστωση των κριτηρίων και η αποδοχή ή απόρριψη της αίτησης γίνονται από τη Διεύθυνση Εκλογών του Υπουργείου Εσωτερικών.

4. Ενστάσεις κατά της απόφασης της παραγράφου 3 υποβάλλονται εντός δέκα (10) ημερών από τη γνωστοποίηση στον αιτούντα της απόρριψης της αίτησής του, ενώπιον του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου της περιφέρειας στον εκλογικό κατάλογο της οποίας είναι εγγεγραμμένος ο ενιστάμενος.

5. Ο Πρόεδρος του αρμόδιου δικαστηρίου, αφού λάβει τις ανωτέρω ενστάσεις, ορίζει με πράξη του, το ταχύτερο, την ημέρα και ώρα εκδίκασης των σχετικών υποθέσεων από το αρμόδιο δικαστήριο. Ειδικά για ενστάσεις που υποβάλλονται έως είκοσι δύο (22) ημέρες πριν την ημερομηνία των εκλογών, αυτές εκδικάζονται την επόμενη της υποβολής τους. Η απόφαση του δικαστηρίου είναι οριστική και δεν υπόκειται σε κανένα ένδικο μέσο, αποστέλλεται δε, στη Διεύθυνση Εκλογών του Υπουργείου Εσωτερικών, η οποία επιφέρει τις σχετικές μεταβολές.»

Η παρ. 6 του άρθρου 2 προβλέπει ότι «με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, συγκροτείται Ειδική Διακομματική Επιτροπή, στην οποία μετέχουν ο παραπάνω Υπουργός ή ο οριζόμενος από αυτόν, ως Πρόεδρος, και ένας εκπρόσωπος κάθε κόμματος ή συνασπισμού που εκπροσωπείται στη Βουλή ή εκπροσωπείτο στη Βουλή που διαλύθηκε. Όλα τα μέλη ορίζονται με τους αναπληρωτές τους. Εισηγητής ορίζεται εκπρόσωπος της Ανεξάρτητης Αρχής του Συνηγόρου του Πολίτη, χωρίς δικαίωμα ψήφου. Έργο της Επιτροπής, η οποία έχει αποφασιστική αρμοδιότητα, είναι η εξέταση ενστάσεων επί απορριπτικών αποφάσεων εγγραφής στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους του παρόντος, για τις οποίες δεν ακολουθήθηκε η διαδικασία της παραγράφου 5, ο έλεγχος συγκεκριμένων αιτήσεων κατόπιν αιτήματος μέλους ή μελών της Επιτροπής, καθώς και ο δειγματοληπτικός έλεγχος των αιτήσεων που έγιναν αποδεκτές κατά την παράγραφο 3. Αν ένα ή περισσότερα κόμματα ή συνδυασμοί κομμάτων δεν υποδείξουν εκπρόσωπο εντός δύο (2) ημερών από τη λήψη του ερωτήματος, η Επιτροπή συγκροτείται νομίμως χωρίς τη συμμετοχή τους».